

Kā izveidot dārzu (un to uzturēt)?

Izaicinājums

Eiropas pilsētās daudzi tukši gruntsgabali tiek lietoti kopienas dārziem. Ja esat nodomājis veidot kopienas dārzu, varat sastapties ar vairākiem izaicinājumiem:

1. izaicinājums: Kad ir atrasta piemērota vieta, nepieciešama:

- pašvaldības vai īpašnieka atļauja lietot šo vietu;
- apkārtējo kaimiņu piekrišana;
- pieeja finansējumam.

2. izaicinājums: Sekmīgi uzturēt kopienas dārzu var izrādīties sarežģīti un laikietilpīgi, tas var konkurēt ar citām vajadzībām. Būs nepieciešamas:

- papildus iemaņas, kuru Jums nav;
- komanda, kurā dalīties ar pienākumiem;
- vietējie brīvprātīgie, kas palīdz ar organizatorisko un roku darbu.

Šī uzziņu lapa domāta tiem, kuri vēlas uzsākt kopienas dārzu un nodrošināt tā darbību. Tā domāta arī politikas veidotājiem, piedāvājot tiem pamatotus argumentus, lai stingri atbalstītu un konsultētu šāda veida projektus.

2. attēls – Kipos3 kopienas dārzs Salonikos, Grieķijā. Foto: Runrida Foksa-Kampere

3. attēls - Almende-Kontor kopienas dārzs¹ Berlīnē, Vācijā. Foto: Silvio Kaputo

Padomi dārzkopjiem

Vietas atrašana: Jautājiet vietējai pašvaldībai, vietējām organizācijām un iestādēm, piemēram, skolām, jo tām varētu būt neizmantotas teritorijas. Var jautāt arī apkārtējiem cilvēkiem, un, kad vieta atrasta, ar vietējā plānošanas departamenta palīdzību var atrast īpašnieku.

Atļaujas: Ņemiet vērā, ka zeme vienmēr kādam pieder, un nepieciešams iegūt īpašnieka atļauju. Labas attiecības ar zemes īpašnieku atvieglo visu procesu un vēlāk atmaksāsies.

Arī apkārtējiem cilvēkiem jāpieņem Jūsu dārzs. Nodibiniet kontaktus un uzturiet labas attiecības, minot, ka kopienas dārzs uzlabos apkārtējās kvalitāti.

Finansējums: Jums būs nepieciešami līdzekļi dažu pamata izdevumu segšanai. Eksistē organizācijas, kas finansē sociālo izpēti un inovāciju, pētniecību vai biznesa uzsākšanu. Kopienas dārzi atbilst visām šīm kategorijām. Cita iespēja ir piedāvāt vietējiem uzņēmējiem (veikali, lielveikali) ziedot kādu naudu publicitātes iegūšanai.

Komanda: Meklējiet domubiedrus, kuri vēlas nodarboties ar dārzkopību. Saziņai izmantojiet sociālos tīklus un medijus, kā arī citus veidus.

Kopienas dārza uzturēšana: Attīstiet savas pārvaldības un vadītāja prasmes. Vienojieties par grupas iekšējiem noteikumiem. Apsveriet iespēju nodibināt biedrību projekta īstenošanai, tas veicinātu sarunas ar iestādēm un zemes īpašniekiem.

Prasmes: Jums būs nepieciešamas prasmes cilvēku un komandas organizēšanai un finansējuma pieteikumu rakstīšanai. Komandā dalībniekiem šīs nepieciešamās prasmes būs, galvenais ir pareizi sadalīt pienākumus. Turklāt, ja viens cilvēks komandu atstāj, projekts var turpināties un citi var rast aizvietošanu.

Brīvprātīgie: Lai visu paveiktu, Jums visdrīzāk būs nepieciešami brīvprātīgie. Dārzam tuvumā tādi noteikti dzīvo. Attiecības brīvprātīgo grupā ne vienmēr ir gludas, tur varētu palīdzēt kāds ar labām prasmēm darbā ar cilvēkiem.

Komunikācija: Brīvprātīgie nāks un ies. Jaunu brīvprātīgo uzrunāšanai meklējiet kontaktus vietējās organizācijās un izmantojiet sociālos medijus. Vietējo mediju uzmanības pievēršana var atvieglot brīvprātīgo piesaisti, var palīdzēt popularizēt kopienas projekta mērķus un veicināt projekta veiksmīgumu. Rīkojiet pasākumus, kas sabiedrībā popularizē vietējo pārtiku un kopienas dārza sasniegumus, tas piesaistīs arī masu medijus.

Uzzini vairāk

Piemērs

NeuLandes kopienas dārzs (attēlā zemāk, Valērijas Viehofas foto) Ķelnē, Vācijā, ir vietā, kas jau vairāk kā 10 gadus atpakaļ tika paredzēta apbūvei. Pārsteidzoši, bet zemes īpašnieks atbalstīja cilvēku grupas lūgumu un iznomāja zemi kopienas projektam, kura ietvaros tika nodibināta NeuLande. Tas tika darīts ar nosacījumu, ka no īpašnieka netiek prasīti ieguldījumi, projekts ir uz laiku un vieta tiks atbrīvota pēc pieprasījuma, kā garantija tika prasīts depozīts. Pašlaik NeuLande ir reģistrēta kā labdarības organizācija, tai ir padome un reģistrētie biedri.

Vairāk informācijas atrodama: <http://www.neuland-koeln.de/>

Literatūra

Pudup, M. B. (2008). It takes a garden: Cultivating citizen subjects in organized garden projects. *Geoforum* 39(3), pp. 1228–1240.

Reynolds, R. (2008). *On Guerilla Gardening: a handbook for gardening without boundaries*, Bloomsbury, London.

¹ Izvietots bijušajā Tempelhofas lidostā

4. attēls- Kopienas dārzs "Princeses dārzs" Berlīnē, Vācijā. Foto: Silvio Kaputo

5. attēls - Hutena laukuma kopienas dārzs, Kasele, Vācijā. Foto: Runrida Foksa-Kampere

Padomji dārzkopjiem

Izvirziet skaidrus mērķus: Komandas iekšienē ir jāpārrunā un rūpīgi jāizplāno projekta mērķi un struktūra. Projekta ilgtermiņa panākumi balstās mērķu skaidrībā un tajā, cik veiksmīgi tie būs komunicēti ar vietējo un, ja nepieciešams, plašāku sabiedrību.

- Vai dārzkopības aktivitātes ir paredzētas minoritāšu iesaistei vietējās iniciatīvās?
- Vai dārzs ir veids, lai dotu iespēju vecākiem cilvēkiem socializēties un iesaistīties fiziskās nodarbēs?
- Vai dalībnieki vēlas kopīgi strādāt un dalīties ar ražu? Varbūt priekšroka ir individuāliem dārziņiem?
- Kam projekts ir paredzēts – sabiedrības informēšanai vai veselīgas pārtikas audzēšanai?

Katram no šiem mērķiem nepieciešama konkrēta rīcība. Svarīgi atcerēties: dārzs ar skaidri komunicētiem mērķiem gūs lielāku atbalstu nekā dārzkopības projekts bez specifiskiem mērķiem.

Informācija politikas veidotājiem

Apsveriet kopienas dārza lomu vietējā kontekstā. Ieguvumi var būt daudzveidīgi:

- kopienas dārzi pilsētā sniedz pieeju veselīgai vietējai pārtikai ar īsu piegādes ceļu;
- tie veicina veselīgu dzīvesveidu un sniedz mācīšanās iespējas jauniešiem;
- tie atbalsta sociālās aktivitātes un kopienas veidošanu;
- tie pārvērš pilsētas pamestās vietas par drošākām un labi koptām teritorijām;
- tie paplašina pilsētas zaļās teritorijas.

Jūs kā vietējās pašvaldības pārstāvis varat atbalstīt kopienas dārzu projektus šādos veidos:

- izveidot atbalsta iniciatīvas, piemēram, kontaktpunktu, kur grupas, kas pamestā vietā vēlas uzsākt projektu, var saņemt padomu un palīdzību;
- kopienas projektam izšķirošs var būt finansējums: sniedziet informāciju par iespējamajiem finansējuma avotiem;
- nodrošiniet apmācības organizatorisko un pārvaldības prasmju uzlabošanai;
- sadarbojieties ar citām pašvaldībām, kas var sniegt savu kopienu grupu kontaktus pieredzes apmaiņai;
- piedāvāji sarakstus ar vietējām organizācijām un kontaktpersonām;
- palīdziet nodibināt kontaktus un atbalstiet brīvprātīgo darbu.

Uzzini vairāk

Piemērs

Skipa dārzs Londonā (redzams zemāk - Silvio Kaputo uzņemta foto), to vada Globālā Paaudze (Global Generation) – organizācija, kas vieno zemi ar cilvēkiem. Tā vienojās par vietas pagaidu izmantošanu ar attīstītājiem, kas īsteno vienu no lielākajiem Londonas reģenerācijas projektiem – Kingkrosu. Dārzkopībai tiek izmantotas lielas tvertnes, kas kalpo kā garantija projekta pagaidu raksturam. Pašlaik Skipa dārzs apkaimē un arī plašāk ir plaši pazīstams ar savu daudzveidīgo aktivitāšu programmu, virtuvi un restorānu, daudziem brīvprātīgajiem, turklāt tas iesaista aktivitātēs arī apkārtējos iedzīvotājus.

Vairāk informācijas var iegūt:

<http://www.globalgeneration.org.uk/skip-garden-and-kitchen-1/>

Noderīgas saites

<http://www.urbanallotments.eu/>

<http://www.capitalgrowth.org/>

The Dublin City Guide to Community Gardening: <http://dublincommunitygrowers.ie/wp-content/uploads/2011/03/FINAL-City-Guide-to-Community-Gardening.pdf>

GrowTo. An urban agriculture Action Plan for Toronto: <http://www.toronto.ca/legdocs/mmis/2012/pe/bgrd/backgroundfile-51558.pdf>

AUTORI

Runrid Fox-Kaemper¹, ILS - Research Institute for Regional and Urban Development
Silvio Caputo, University of Portsmouth

¹autors saziņai: runrid.fox-kaemper@ils-forschung.de

TULKOJUMS UN NOFORMĒJUMS LATVIEŠU VALODĀ

Kristīne Āboliņa², Latvijas Universitāte
Alisa Koroļova, Rīgas Tehniskā Universitāte
Madara Lece, Latvijas Universitāte

²autors saziņai: kristine.abolina@lu.lv

UZZIŅU LAPA | 1. IZDEVUMS | LATVIEŠU VALODĀ | PUBLICĒTS TIEŠSAISTĒ 2016. GADA 1. DECEMBRĪ

COST (European Cooperation in Science and Technology) ir starptautiskās sadarbības atbalsta programma, kas izveidota, lai Eiropas līmenī atbalstītu zinātnieku un pētnieku sadarbību dažādās zinātnes un tehnoloģijas attīstības jomās. Programmas mērķis ir atbalstīt galvenokārt pirms-konkurences pētniecību, kā arī pētījumus, kas risina aktuālas sabiedrības problēmas.

www.cost.eu

COST programmu finansē Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas atbalsta programma "Apvārsnis 2020"

Pateicība

Šī uzzīņu lapa balstās uz COST akcijas TU1201 projekta "Ģimenes dārziņi Eiropas pilsētās" izstrādātajiem materiāliem.

www.urbanallotments.eu

Pievienojies pilsētas dārziem Eiropā

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>